روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

شنبه ۱۳ بهمن ۱۴۰۳ | ۲ شعبان ۱۴۴۶
۲۰ صفحه | سال بیست‌وپنجم - شماره ۶۹۷۱
Saturday | February 1 | 2025

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

سبک علیه زندگی!

■ افزایش مرگ‌های زودرس (زیر ۷۰ سال) چه معنایی دارد؟

سن امید به زندگی یک شاخص مهم برای اندازه‌گیری وضعیت رفاه و البته نظام سلامت و درمان هر کشوری است. این سن از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون به شکل معنادار و محسوسی افزایش داشته است. در سال‌های دهه ۳۰ شمسی انتظار می‌رفت تا یک نوزاد تا ۴۴ سالگی عمر کند؛ این مساله به دلایل مختلفی اعم از باورهای مردم، بیماری‌ها، کمبودهای اقتصادی و اجتماعی بود. به‌طور کلی روند نمودار امید به زندگی در ایران رو به افزایش بوده است. در بین سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵ امید به زندگی در میان ایرانیان کاهش یافت و تا ۵۳ سالگی افت می‌کند اما براساس آخرین داده‌های رسمی، نرخ امید به زندگی ایرانیان حدود ۷۶ سال است. اما این نمودار رو به افزایش حداقل با نشانه‌های موجود دچار تهدیدات جدی است. مهم‌ترین دلیل افت این نمودار را باید در نوع سبک زندگی جامعه ایرانی جست‌وجو کرد، به‌قدری که بسیاری از کارشناسان حوزه بهداشت معتقدند با تداوم این روند، جامعه ایرانی به‌سختی ۷۰ سالگی را خواهد دید! به‌عنوان مثال به‌گواه آمارهای رسمی تنها در سال ۱۳۹۴ در ایران ۵۷ درصد مرگ مردان و ۴۹ درصد مرگ زنان ایرانی زودرس (زیر ۷۰ سال) بوده است! این تعداد مرگ زودرس در حالی اتفاق می‌افتد که بدانیم سن امید به زندگی در ایران از ۷۱/۱ سال در زنان و ۶۵/۲ سال در مردان طی سال ۱۳۶۸ به ۷۸/۴ سال در زنان و ۷۳/۸ سال در مردان در سال ۱۳۹۴ رسیده است. روند مرگ‌ها در ایران به‌رغم طبیعی بودن و حتی کاهش داشتن، با یک واقعیت نگران‌کننده روبه‌روست: ۵۵ درصد ایرانی‌ها، زیر ۷۰ سال می‌میرند و ۳۵ درصد ایرانی‌هایی که بر اثر سکته قلبی فوت می‌کنند، زیر ۵۵ سال هستند! تنها در سال ۹۴، ۹۰ هزار ایرانی، زیر ۵۵ سال فوت کرده‌اند. این بسیار تکان‌دهنده است. می‌توان گفت مثلا در یک سال، معادل کشته‌های سه زلزله مهیب در حد زلزله بم با ۳۵ هزار فوتی، مرگ بسیار زودرس (زیر ۵۵ سال) بر اثر سکته قلبی داشته‌ایم! این وضعیت متهمان بسیاری دارد که از جمله مهم‌ترین این مرگ‌ها باید به ایست قلبی، تصادفات جاده‌ای، تولدهای زودرس، نواقص مادرزادی، بیماری‌های مغز و اعصاب، فشار خون، دیابت، عفونت دستگاه تنفس تحتانی، آسیب به خود و البته سایر بیماری‌های قلبی ـ عروقی اشاره کرد. این موارد وقتی مهم‌تر می‌شود که بدانیم در زمانه کنونی مقدار روزهای با آلودگی هوا بیشتر شده، بی‌تحرکی جامعه ایرانی به شکل هولناکی افزایش داشته و ابتلا به بیماری‌هایی همچون دیابت و سرطان هم به شکل معناداری افزایش داشته است.

مقایسه نرخ ابتلا به انواع سرطان در ایران و جهان

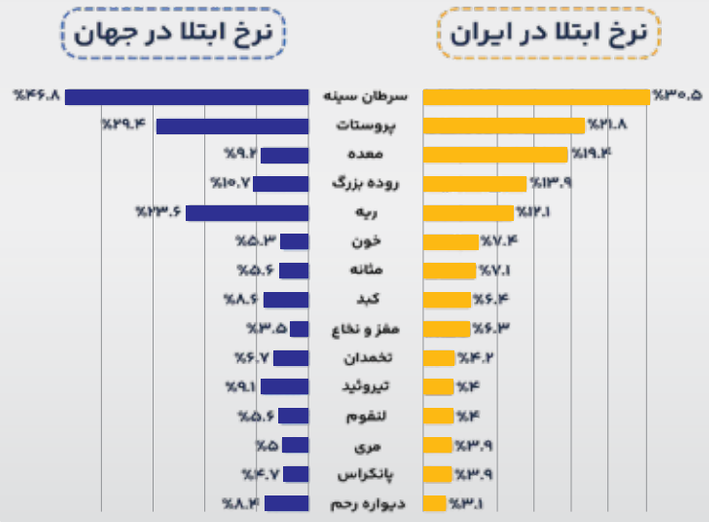

مقایسه بالاترین مصرف آنتی بیوتیک در کشورهای مختلف

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۱۸	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۳۵
غروب آفتاب: ۱۷:۳۲	اذان صبح فردا: ۰۵:۳۸
اذان مغرب: ۱۷:۵۱	طلوع خورشید فردا: ۰۷:۰۴

امروز در تاریخ

■ زادروز مازیار میری، کارگردان/ ۱۳۵۲
■ سالمرگ احمد بورقانی، روزنامه‌نگار/ ۱۳۸۶

حکمت

امام علی(ع): با ریشه‌کن کردن بدی از سینه خود، بدی را از سینه دیگران، بیرون کن./ نهج‌البلاغه

واحه

من دلی دارم که در وی روی شادی هیچ نیست
غیر از آن ساعت که آرد باد صبحم بوی تو/ اوحدی

شمیم رحمت

■ **پیامبر اکرم(صلی ا... علیه و آله):** هر کار نیکی، صدقه است./ الخصال

مشق عشق

■ **وصیت‌نامه شهید اکبر شکرالهی**

چرا ما این همه به خود ظلم کنیم؟ تا کی خواهیم گفت (ظلمت نفسی). سعی کنید در همه کارهایتان خدا را مدنظر قرار دهید و وقتی سراغ کار یا حرفه‌ای رفتید، اول پولش را حساب نکنید بلکه رضایت خدا را مدنظر قرار دهید.

نکته‌روز

شیفتگان جنگ افروزی

آمریکا ۹۲ درصد عمرش را در جنگ گذرانده است

THE NEWS
Top Story
The US Has Been at war 225 out of 243 years since 1776
The US Has Been at war for more than 92 percent of the time

به گزارش وبسایت خبری نیوزاینترنشنال، آمریکا ۹۲ درصد از تمام دوران حیات خود را در جنگ به‌سر برده است. براساس این گزارش که با استناد به منابع مختلف از جمله تحقیقات دانشگاهی، اسناد CIA و رسانه‌های معتبری مانند نشنال اینترست و واشنگتن پست جمع‌آوری شده، آمریکا ۲۲۵ سال از ۲۴۳ سال عمر خود را در جنگ سپری کرده است.

از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۹۱، آمریکا در ۴۶ مداخله نظامی شرکت داشته که این تعداد از سال ۱۹۹۲ تا ۲۰۱۷ چهار برابر شده است. همچنین، با استناد به اطلاعات منتشرشده توسط CIA و به‌نقل از روزنامه واشنگتن پست، آمریکا در طول جنگ سرد ۷۲ بار برای تغییر حکومت دیگر کشورها تلاش کرده (که اکثرا حکومت‌های دموکراتیک بوده‌اند؛ از جمله سرنگونی محمد مصدق در ایران و کودتای گواتمالا) و در ۱۱۷ مورد نیز در انتخابات دیگر کشورها به صورت آشکار یا پنهان مداخله کرده‌است. روزنامه آمریکایی نشنال اینترست این سؤال را مطرح کرده که اگر این مداخلات به دلیل تهدیدات منافع امنیتی حیاتی بود، باید پس از جنگ سرد کاهش می‌یافت. این در حالی است که آمارها نشان می‌دهد پس از پایان جنگ سرد، این مداخلات نه‌تنها کاهش نیافته بلکه به مراتب افزایش یافته و حتی آمار موفقیت پایین‌تری نیز داشته‌اند.

پیشخوان

درباره «پرونده انگشت ژنرال»
روایت جنایت در جامعه‌ای در حال گذار

نویسنده: آندری کورکف
مترجم: سهیل سمی
نشر: خوب
سال انتشار: ۱۴۰۳

«پرونده انگشت ژنرال» داستانی است درباره قتل مرموز یک ژنرال بلندپایه که جسدش به‌طرز عجیبی از یک بالون تبلیغاتی آویزان شده است. نکته حائز اهمیت و عجیب‌تر، فقدان انگشت شست دست ژنرال است که معمای قتل را پیچیده‌تر و ابعاد آن را گسترده‌تر می‌کند. دو کارآگاه با پیشینه‌های متفاوت، یکی از پلیس اوکراین و دیگری از کا.گ.ب، مأمور رسیدگی به این پرونده پیچیده می‌شوند. اما همکاری بین این دو به‌دلیل اختلافات عمیق، رقابت‌های سیاسی و سازمانی و همچنین بی‌اعتمادی حاکم بر فضای پساشوروی، با چالش‌های فراوانی روبه‌رو می‌شود. داستان در سال ۱۹۹۷، یعنی شش سال پس از فروپاشی شوروی، در اوکراین دستخوش تغییرات بنیادین و در بحبوحه گذار از نظام کمونیستی به نظام جدید، جریان دارد و به خوبی فضای بی‌ثباتی سیاسی، فساد گسترده، هرج و مرج اجتماعی و تأثیرات مخرب دوران دیکتاتوری را به تصویر می‌کشد. کورکف با استفاده از طنز سیاه و موقعیت‌های کمیک و در عین حال تلخ، به نقد سیستم‌های فاسد، پیامدهای دیکتاتوری و تأثیر آن بر زندگی مردم عادی می‌پردازد. این رمان نه فقط یک داستان جنایی، بلکه تصویری از جامعه‌ای در حال گذار و دست‌وپنجه نرم کردن با میراث گذشته است.

درجهت عکس

عکس: مصلح پیرخضرائیان/ ایرنا

«عروسی پیرشالیار»

مراسم سنتی «پیرشالیار» معروف به «عروسی پیرشالیار» در روستای هورامان کردستان هرساله در نیمه زمستان و در سه روز جشن گرفته می‌شود. این آیین با اجرای برنامه‌ای به نام «کلاو روچنه» آغاز می‌شود.

واحه

غزه ناگهان قفنوس

احمد میراحسان
نویسنده و منتقد

ترا
بی‌گونه می‌سرایم حماس
چهره راز و پشت چفیه
شعله‌ای از خدا و سرودی از معجزه
که شیطان و فرعون را به زانو درمی‌آورد

میراث و شطحیات را فراخواندم
اما تو شگفتاهنگ غریو-آوای غریب دیگری غزه!
ترا هیچ سرودی نسرود

تصویرهای عتیق
الواح سومری
کتیبه‌های بابل
سنگ‌نبشته‌های بیستون
سرودهای اودیسه
سرمستی‌های دیونیسوس
پایکوبی صوفیان
ریاضت زاهدان
اما تو هنوز رازی دیگری

شاعران جهان را فراخواندم
کلمات کهن و ترانه‌های دیوانه اکنون را
سرودهای سرگشته و گردبادهای عصر گمگشته را
سارق ایماژهای شاعران غرب شدم
قطاع‌الطریق شاعران شرق
تابش یک دم در هایکوها
بی‌تابی دمادم در غزل غزل‌های عرب و عجم
در رویاها و استعاره‌های دونروال، آراگون،
هولدرلین، ریلکه، رمبو، آپولی نر، بورخس
در شعرهای کافر، شعرهای مجنون
در دفاتر بامداد، ادونیس، البیاتی، درویش
حتی در حماسه‌های احمد مطر غواص دمی از عشق
تو،
تا اعماق ژرفناهای کلمه
غوطه‌ور گشتم
اما تو همچنان شگفتی وجودی
ناگفتنی با کلمات شعر و مدایح
زیرا تو شبیه همان رواق‌های راز یک ایمانی
در نور صبحگاهی باش
اوراق التریح و
اغانی مهیار الدمشقی
برابرت به زانو در می‌آیند
و همه مخاطرات گستاخ
و سحر شعرهای شگرف
نمی‌توانند شگفتار گفتار ناگفته ـ
مانده ترا بسرایند،
ای غزه شعر
با کلمات زنده نوزادان بی‌سر
که در خیابان‌های جهان جاری شده‌اند
خون در شعرهای نرودا
و مراثی لورکا ترا چگونه می‌توانند سرود
وقتی از زیر آوار چهارصد روز
چهارهزار روز
چهارصد هزار روز
همچون معجزه جوان سروی ایستاده
سر بر می‌آوری
ای غزه حماس
ای غزه کتائب القسام
غزه سرایاالقدس
غزه، سنوار، ضیف، هنیه
که خورشیدهای ایمان را به گردت گردآورده‌ای در
مجمع الکواکب مقاومت
حاج قاسم سلیمانی، ابو مهندس، سیدحسن نصرا...،
سید ابراهیم ما...
آه غزه
غزه نازدودنی
مردان لبنان، مردان عراق، مردان یمن
همه مردان جهان
امروز در ویرانه‌های تو
سنگر گرفته‌اند تا اذا جاء نصرا... والفتح

چگونه می‌توان ترای بی‌گونه ترا سرود
ای شهر کلام و پیامبری
ای شهر معجزات و الهام و اساطیر
با چشم‌هایی واقعی
که خون از آن جاری است
و ناگهان از زیر آوارها و کشتگانت
سر بر می‌آوری
از جهنم و سعیر یهود عبور می‌کنی
همچون پیام‌آوری با چهره‌ای چون آفرینش در
نخستین روز باش!
بکر و ناشناختنی و پوشیده
با پژواک قدس
آشیانه میراث انبیا و ایمان فرشتگان در تو
و تو پس از هر خونریزی
خاکستر ققنوسی و
خفاوای رویشی پرنده
رازی که از خاکستر
جنبش بال‌ها و جنگل‌های سبز می‌آفریند
با بادها
که سرود مرگ هاویه و اسرائیل می‌خوانند
با شوک رژه امید، رژه گردان قسام
که سکته نومیدی جهان را
با دمادم حیات دلیر احیا می‌کند.
رژه گردهای عزت و بی‌مرگی
که از زهدان گردآفریدهای زایش
و بهاران زاده می‌شوند
زنانی گل‌افشان بر قامت قدقامت قیامت تو
این فرزندان حماسه و جاودانگی و لااله الا...

غزه ناگهان زنده است
با بلندا بانگ ایستادگی
و شیطان و صهیونیست‌ها
ناگهان دیوانه می‌شوند از رژه معجزه
در خیابان‌های مبادله اسرا
از زاد و ولد یک‌شبه هزاران سنوار
با چهره پوشیده و شولای عشق
واقعی‌تر از هوایی که نفس می‌کشند
سر برآورده از آوارها
گام زنان در لابه‌لای اجساد و در اعماق امیدی زنده
که اینک سنگرهای مرگ شیاطین و یهودهای سامری
است
با طنین زبانه رستاخیز و زبان باستانی ایمان
در رگان نوزادانی که با طنین رژه حماس
خون حماسه و آزادی در رگ‌های‌شان موج می‌زند.
و بزدلان و آیه‌های یأس و گریزندگان از رستاخیز
موعود(عج) را لال می‌کند.